Kuvâ-yı Millîye'den Büyük Millet Meclisinin Açılışına: Cemiyetler, Havza ve Amasya Genelgeleri, Erzurum ve Sivas Kongreleri, Amasya Görüşmeleri (2.1)

Mondros Ateşkes Antlaşması sonrasında kurulan millî cemiyetler ile zararlı cemiyetlerin amaçlarını ve Pontus iddialarını analiz eder. · Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkışını, Havza ve Amasya Genelgelerini Millî Mücadele'nin gerekçe, amaç ve yöntemi açısından değerlendirir. · Erzurum ve Sivas Kongrelerinde alınan kararlar ile Amasya Görüşmelerinin ulusal bağımsızlık ve millî egemenlik sürecindeki rolünü açıklar.

HATIRLAYALIM

- Amasya Genelgesi (22 Haziran 1919), 'Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır' maddesiyle Millî Mücadele'nin amaç ve yöntemini belirlemiştir.
- Erzurum Kongresi'nde millî sınırlardan ilk kez bahsedilmiş ve manda-himaye ilk kez reddedilmiştir; Sivas Kongresi'nde tüm millî cemiyetler tek çatıda birleştirilmiştir.
- Damat Ferit Hükûmetinin istifası Temsil Heyeti'nin ilk siyasi başarısı olmuş; Amasya Görüşmeleri ile İstanbul Hükûmeti Temsil Heyeti'ni resmen tanımıştır.

1 EŞLEŞTİRME

Millî Mücadele hazırlık dönemindeki önemli gelişmeleri ve belgeleri açıklamalarıyla eşleştiriniz.

Millî Kongre	Havza Genelgesi	Amasya Genelgesi	Amasya Görüşmesi
Kuvâ-yı Millîye adı	Protesto mitingleri	Amaç ve yöntem	Temsil Heyeti tanındı

☐ 1. Millî Kongre Cemiyeti

☐ 2. Havza Genelgesi

☐ 3. Amasya Genelgesi

a) İşgallere karşı mitingler düzenlenmesini isteyerek millî bilinci uyandıran genelge

b) Millî Mücadele'nin gerekçe, amaç ve yöntemini ilan eden ihtilal bildirisi

c) Dr. Esat Işık'ın kurduğu ve 'Kuvâ-yı Millîye' tabirini ilk kez kullanan cemiyet

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Millî Mücadele hazırlık dönemiyle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

Hadisat·Albayrak	Sine-i Millet	Salih Paşa	Ali Fuat Paşa
Doğu Anadolu basını	Erzurum istifası	Amasya Görüşmeleri	Batı Cephesi ataması

	D	Y
Doğu Anadolu Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti; Hadisat, Albayrak ve Fransızca Le Pays gazetelerini çıkarmıştır.	☐	☐
Mustafa Kemal Paşa, Amasya Genelgesi'nden sonra Erzurum'da askerlik görevinden istifa etmiştir.	☐	☐
Bahriye Nazırı Salih Paşa, Sivas Kongresi'ne delege olarak katılıp kongre kararlarını imzalamıştır.	☐	☐
Temsil Heyeti, Ali Fuat Paşa'yı Batı Cephesi'ne atayarak ilk kez yürütme yetkisini kullanmıştır.	☐	☐

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki cemiyetlerden hangisi işgallere karşı vatanın bütünlüğünü savunan 'Millî (Yararlı) Cemiyetler' arasında yer alır?

MONDROS ATEŞKES ANTLAŞMASI SONRASI CEMİYETLER

Millî Cemiyetler	Azınlık Cemiyetleri	Millî Varlığa Düşman
Kilikyalılar · Trakya · İzmir	Mavri Mira · Pontus · Hınçak	İngiliz Muhipleri · Wilson

(A) Kilikyalılar Cemiyeti
(B) Mavri Mira Cemiyeti
(C) Wilson Prensipleri Cemiyeti
(D) İngiliz Muhipleri Cemiyeti

4 KISA CEVAP

Erzurum Kongresi'nin 'toplanış şekli bakımından bölgesel, aldığı kararlar bakımından ulusal' olarak nitelendirilmesinin sebebi nedir?

ERZURUM KONGRESİ (23 TEMMUZ - 7 AĞUSTOS 1919)

Toplanış Şekli: Bölgesel (Doğu illeri) · Aldığı Kararlar: Ulusal (Tüm vatan)

'Millî sınırlar içinde vatan bir bütündür" ve "Manda ve himaye kabul olunamaz" (İlk kez)

_____

_____

5 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına karşılık gelen kavramları yazarak anahtar kelimeyi bulunuz.

28 Mayıs 1919'da işgallere karşı mitingler düzenlenmesini isteyen genelgenin yayımlandığı ilçe (5 harf) ☐☐☐☐☐

Millî Mücadele'nin amaç ve yöntemini belirleyen ihtilal bildirisinin yayımlandığı şehir (6 harf) ☐☐☐☐☐☐

Tüm millî cemiyetlerin tek çatıda birleştirildiği ulusal kongrenin toplandığı il (5 harf) ☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

6 TABLOYU TAMAMLA

Amasya Genelgesi'ndeki temel maddeleri Millî Mücadele'nin gerekçesi, amacı ve yöntemi bakımından tabloda tamamlayınız.

Amasya Genelgesi Maddesi	Niteliği / İşlevi	Siyasi ve Tarihsel Önemi
Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.	Millî Mücadele'nin 1. Gerekçesi	
İstanbul Hükûmeti sorumluluğunu yerine getirememektedir.	Millî Mücadele'nin 2. Gerekçesi	
Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.	Millî Mücadele'nin Amacı ve Yöntemi	
Her türlü denetimden uzak millî bir kurul oluşturulmalıdır.	Örgütlenme ve Kurumsallaşma	

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde belirtilen Sivas Kongresi sonrasında yaşanan hangi gelişme Temsil Heyeti'nin İstanbul Hükûmetine karşı kazandığı 'ilk siyasi başarı'dır?

SİVAS KONGRESİ SONRASI SİYASİ ZAFER VE AMASYA GÖRÜŞMELERİ

…nbul ile haberleşme kesildi → Damat Ferit Hükûmeti istifa etti (İlk Siyasi Baş

Yeni kurulan Ali Rıza Paşa Hükûmeti, Amasya Görüşmeleri ile Temsil Heyetini tanıdı.

A) Damat Ferit Paşa Hükûmetinin istifa etmek zorunda kalması

B) Mustafa Kemal Paşa'nın 9. Ordu Müfettişliğine atanması

C) Merkez Ordusu'nun kurularak Pontus isyanlarının bastırılması

D) İzmir'de Redd-i İlhak Cemiyetinin kurulması

8 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Cemiyetler ve kongrelerle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Pontus Rum Cemiyeti 1904 yılında Merzifon Amerikan Koleji bünyesinde örgütlenmiştir.	☐	☐
Sivas Kongresi'nde bütün millî cemiyetler 'Anadolu ve Rumeli Müdâfaa-i Hukuk Cemiyeti' adıyla birleştirilmiştir.	☐	☐
Wilson Prensipleri ve İngiliz Muhipleri cemiyetleri tam bağımsızlığı savunan millî cemiyetlerdir.	☐	☐
Havza Genelgesi'nde mitingler yapılırken Hristiyan azınlıklara kötü muamele edilmemesi istenmiştir.	☐	☐

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Amasya Genelgesi'nin tek başına Mustafa Kemal Paşa imzasıyla değil, diğer komutanların da onayıyla yayımlanmasının amacı nedir?

10 SIRALAMA

Görseldeki Millî Mücadele hazırlık dönemi gelişmelerini kronolojik olarak eskiden yeniye doğru sıralayınız.

19 Mayıs 1919	22 Haziran 1919	4-11 Eylül 1919	20-22 Ekim 1919
Samsun Çıkışı	Amasya Genelgesi	Sivas Kongresi	Amasya Görüşmesi

☐ Mustafa Kemal Paşa'nın 9. Ordu Müfettişi olarak Samsun'a çıkması (19 Mayıs 1919)

☐ Sivas Kongresi'nde tüm millî cemiyetlerin tek çatı altında birleştirilmesi (4-11 Eylül 1919)

☐ Amasya Görüşmeleri ile Temsil Heyeti'nin İstanbul Hükûmetince tanınması (20-22 Ekim 1919)

☐ Amasya Genelgesi ile Millî Mücadele'nin amaç ve yönteminin ilan edilmesi (22 Haziran 1919)

11 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki kavramlarla tamamlayınız.

MİLLÎ MÜCADELE ÖRGÜTLENME UNSURLARI

Merkez Ordusu	Erzurum Kongresi	İrade-i Millîye
Pontus isyanını bastırdı	Manda ilk kez reddedildi	Sivas Kongresi gazetesi

Erzurum · Yıldırım · Merkez · İrade-i Millîye

1. Karadeniz'deki Pontus Rum ayaklanmalarını bastırmak için Nurettin Paşa komutasında _____ Ordusu kurulmuştur.
2. Manda ve himaye fikri ilk kez _____ Kongresi'nde, kesin olarak ise Sivas Kongresi'nde reddedilmiştir.
3. Sivas Kongresi kararlarını halka doğru duyurmak amacıyla _____ gazetesi çıkarılmıştır.

12 EŞLEŞTİRME

Mondros sonrasında kurulan cemiyetleri faaliyet yürüttükleri bölgeler ve amaçlarıyla eşleştiriniz.

Kars İslam Şûrası	Trabzon M. Hukuk	Mavri Mira	Hınçak ve Taşnak
İlk kurulan yararlı	Pontus iddiasına karşı	Megali İdea (Rum)	Ermeni iddiaları

☐ 1. Kars İslam Şûrası

☐ 2. Trabzon Muhâfaza-i Hukuk

☐ 3. Mavri Mira ve Etniki Eterya

a) Doğu Karadeniz'de Pontus Rum iddialarına karşı mücadele eden millî cemiyet

b) Büyük Yunanistan'ı (Megali İdea) kurmak için çalışan zararlı Rum cemiyetleri

c) Mondros sonrasında kurulan ilk millî cemiyet (Elviye-i Selâse'yi savundu)

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.